

# Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Raciborzu

## KARTA PRZEDMIOTU

<b>1. Nazwa przedmiotu:</b>	<i>percepcja wizualna i twórczości artystycznej</i>
<b>2. Kod przedmiotu:</b>	<i>03.0</i>
<b>3. Okres ważności karty:</b>	<i>ważna od roku akademickiego 2015/2016</i>
<b>4. Poziom kształcenia:</b>	<i>studia pierwszego stopnia</i>
<b>5. Forma studiów:</b>	<i>studia stacjonarne / niestacjonarne</i>
<b>6. Kierunek studiów:</b>	<i>edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych</i>
<b>7. Profil kształcenia:</b>	<i>ogólnoakademicki</i>
<b>8. Specjalność:</b>	<i>wszystkie</i>
<b>9. Semestr:</b>	<i>5,6</i>
<b>10. Jedn. Prowadz. przedmiot:</b>	<i>Instytut Studiów Edukacyjnych i Sztuki</i>
<b>11. Prowadzący przedmiot:</b>	<i>dr Wiesława Ostrowska, prof. Aleksander Ostrowski</i>
<b>12. Grupa przedmiotów:</b>	<i>grupa przedmiotów treści podstawowych</i>
<b>13. Status przedmiotu:</b>	<i>obowiązkowy</i>
<b>14. Język prowadzenia zajęć:</b>	<i>polski</i>
<b>15. Przedmioty wprowadzające oraz wymagania wstępne:</b>	<p><i>Przed rozpoczęciem zajęć student powinien dysponować podstawową wiedzą i umiejętnościami z zakresu realizacji prac artystycznych w obszarze sztuk plastycznych, oraz powinien znać i rozumieć zagadnienia z zakresu historii i teorii sztuki oraz obszaru sztuki współczesnej. Powinien posiadać doświadczenie artystyczne z pracowni ogólnoplastycznych (rysunek, malarstwo, projektowanie graficzne), oraz realizowanych przedmiotów na drugim roku takich jak fotografia, multimedia.</i></p>
<b>16. Cel przedmiotu:</b>	<p><i>Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z mechanizmami percepcyjnymi odpowiedzialnymi za odbiór informacji wizualnej, dostarczenie wiedzy związanej z uwarunkowaniami fizjologicznymi, anatomicznymi, osobowościowymi wpływającymi na proces widzenia. Analizowany jest także rozwój świadomości wzrokowej w aspekcie historycznym. Dostarczana jest także wiedza z zakresu formy plastycznej, która ważna jest w procesie percepcji i recepcji jakości wizualnych w dziele sztuki i w otoczeniu.</i></p> <p><i>Celem przedmiotu jest wykorzystanie wiedzy o mechanizmach percepcji przekazów wizualnych i audiowizualnych w działaniach artystycznych. Pogłębienie umiejętności kreacji plastycznej w autorskiej wypowiedzi oraz adekwatność proponowanej formy plastycznej do przekazywanej treści. W ramach ćwiczeń student w pracowni artystycznej opracowuje wybrane zagadnienia w formie prac plastycznych i obiektów artystycznych.</i></p> <p><i>Treści programowe realizowane są na wykładach bogato ilustrowane przykładami z zakresu omawianego zagadnienia. Na podstawie wykładów studenci wykonują samodzielnie ćwiczenia plastyczne, których celem jest dokładne zrozumienie omawianego zjawiska.</i></p>

<b>17. Efekty kształcenia:</b>					
<b>Ozn.</b>	<b>Opis efektu kształcenia</b>	<b>Metody realizacji modułów kształcenia</b>	<b>Metody weryfikacji zakładanych efektów kształcenia</b>	<b>Forma prowadzenia zajęć</b>	<b>Odniesienie do efektów dla kierunku studiów</b>
<i>W1</i>	<i>Rozumie, że wizualne – percepcyjne doświadczanie rzeczywistości może być źródłem twórczego kształtowania plastycznego. Posiada wiedzę z zakresu percepcji wizualnej i twórczości artystycznej.</i>	<i>Wprowadzenie Korekta</i>	<i>Analiza pracy i rozmowa w trakcie korekty. Częstkowe oceny poszczególnych prac.</i>	<i>Wykład, pracownia artystyczna</i>	<i>K_W01</i>
<i>W2</i>	<i>Posiada podstawową wiedzę dotyczącą realizacji prac artystycznych związanych z wykorzystaniem zjawisk percepcji wizualnej.</i>	<i>Wprowadzenie Korekta</i>	<i>Analiza pracy i rozmowa w trakcie korekty. Częstkowe oceny poszczególnych prac.</i>	<i>Wykład, pracownia artystyczna</i>	<i>K_W06</i>
<i>W3</i>	<i>Udoskonali sprawność percepcyjną (a ściślej zdolność analitycznego i syntetycznego widzenia).</i>	<i>Wprowadzenie Korekta</i>	<i>Analiza pracy i rozmowa w trakcie korekty. Częstkowe oceny poszczególnych prac.</i>	<i>Wykład, pracownia artystyczna</i>	<i><u>K_U01</u></i>
<i>U1</i>	<i>Posiada umiejętność świadomej interpretacji różnorodnej rzeczywistości w tworzeniu dzieła plastycznego.</i>	<i>Wprowadzenie Korekta</i>	<i>Analiza pracy i rozmowa w trakcie korekty. Częstkowe oceny poszczególnych prac.</i>	<i>Wykład, pracownia artystyczna</i>	<i><u>K_U02</u></i>
<i>U2</i>	<i>Świadomie używa środków wyrazu plastycznego. Rozwija myślenie kreatywne. Posiada umiejętność świadomego używania plastycznych środków ekspresji wraz z umiejętnością eksperymentowania.</i>	<i>Wprowadzenie Korekta</i>	<i>Analiza pracy i rozmowa w trakcie korekty. Częstkowe oceny poszczególnych prac.</i>	<i>Wykład, pracownia artystyczna</i>	<i><u>K_U03</u></i>
<i>U3</i>	<i>Jest świadomy poziomu własnej wiedzy z zakresu percepcji wizualnej i twórczości artystycznej. Potrafi ocenić własne możliwości kreacji plastycznej i widzi potrzebę ich dalszego rozwoju. Potrafi edukować z wykorzystaniem swojej wiedzy i umiejętności w zakresie percepcji wizualnej i twórczości artystycznej.</i>	<i>Wprowadzenie Korekta</i>	<i>Analiza pracy i rozmowa w trakcie korekty. Częstkowe oceny poszczególnych prac.</i>	<i>Wykład, pracownia artystyczna</i>	<i><u>K_U10</u></i>
<i>KS1</i>	<i>W różnych sytuacjach zadaniowych w obszarze kreacji artystycznej jest zdolny do</i>	<i>Wprowadzenie Korekta</i>	<i>Analiza pracy i rozmowa w trakcie korekty</i>	<i>Wykład, pracownia artystyczna</i>	<i><u>K_Ks05</u></i>

	<i>efektywnego wykorzystania zdolności twórczego myślenia i twórczej pracy.</i>		<i>Częstkowe oceny poszczególnych prac..</i>		
KS2	<i>Umie podejmować samodzielnie, niezależne prace, oraz refleksję teoretyczną wykazując się przy tym zdolnością rozwijania idei i formułowania krytycznej argumentacji, wewnętrzną motywacją i własną organizacją pracy.</i>	<i>Wprowadzenie Korekta</i>	<i>Analiza pracy i rozmowa w trakcie korekty. Częstkowe oceny poszczególnych prac.</i>	<i>Wykład, pracownia artystyczna</i>	<i><u>K_Ks07</u> <u>K_Ks08</u></i>

<b>18. Formy i wymiar zajęć:</b>	<b>Stacjonarne</b>		<b>Niestacjonarne</b>	
	<b>W: Plener:</b>	<b>Ćw: Pracownia artystyczna: 75 godzin</b>	<b>W: Plener:</b>	<b>Ćw: Pracownia artystyczna: 54 godziny</b>

**19. Treści kształcenia:**

**Wykłady: -**

**Ćwiczenia: -**

**Pracownia artystyczna:**

*Wprowadzenie do tematyki zajęć, omówienie kryterium oceny i systemu zaliczeń. Podstawowe mechanizmy procesu widzenia obejmujące zagadnienia: fizjologii widzenia, kształtowania pojęć wzrokowych i przedstawieniowych, ewolucji widzenia. Elementy formy plastycznej a właściwości ludzkiego widzenia. Wiedza o mechanizmach percepcji przekazów wizualnych i audiowizualnych w działaniach artystycznych. Wykorzystanie wiedzy o mechanizmach percepcji przekazów wizualnych i audiowizualnych w działaniach artystycznych. Zagadnienia budowy formy plastycznej w kontekście psychofizjologii widzenia. Zjawisko złudzeń optycznych. Złudzenia optyczna a działania artystyczne. Książka artystyczna jako przykład artystycznej wypowiedzi i postawy kreatywnej. Różnorodne oblicza książki artystycznej. Przedstawienie problematyki realizacji przedmiotu Psychologia percepcji wizualnej i twórczości artystycznej. Omówienie celów i założeń przedmiotu, kryterium oceny, organizacji pracy. Proces percepcyjny związany z fizjologią postrzegania. Rodzaje percepcji, podstawowe funkcje percepcji. Budowa i podstawowe funkcje oka. Widzenie dwuoczne. Zjawisko złudzeń optycznych. Percepcja „figur niemożliwych”. Wpływ złudzeń wizualnych na percepcję przestrzeni. Percepcja komunikatu graficznego na przykładzie książki artystycznej. Widzenie kształtu. Percepcja przestrzeni. Widzenie głębi. Wizualne aspekty reklamy. Wizualność metafory. (problematyka znaków ikonicznych, konotacja, metafora).*

**Szczegółowy program zajęć.**

L p.	Tematyka zajęć – wykład	Liczba godzin	
		ST	NST
1.	<b>Sem.1.</b> <i>Wprowadzenie do tematyki zajęć, omówienie kryterium oceny i systemu zaliczeń. Proces widzenia. Budowa anatomiczna oka, mechanizmy fizjologiczne odpowiedzialne za widzenie. Proces odbioru informacji wizualnej i tworzenia jakości wizualnych.</i>	1	1
2..	<i>Złudzenia i iluzje wzrokowe: złudzenia geometryczne, obrazy dwuznaczne. Iluzja i złudzenia w sztukach wizualnych.</i>	1	1
3.	<i>Figury niemożliwe – definicja, typologia.</i>	2	2
4.	<i>Przestrzeń, percepcja przestrzeni, mechanizmy odpowiedzialne za spostrzeganie przestrzeni (widzenie monokularne, binokularne). Percepcja przestrzeni w otoczeniu i w dziele sztuki. Przestrzenie niemożliwe.</i>	1	1
5.	<i>Światło – charakterystyka światła, źródła światła, światło odbite, widmo świetlne, światło a barwa.</i>	1	1

6.	<i>Barwa: podstawowe pojęcia: ton, jasność, nasycenie. Barwa jako światło i pigment. Mieszanie barw: subtraktywne, addytywne, przestrzenne. Teorie widzenia barwnego. Barwa jako medium malarskie, barwa w mediach elektronicznych, w poligrafii (model RGB, CMYK).</i>	1	1
7.	<i>Barwa – relatywizm: kontrast następczy, równoczesny (bliski i odległy), brzegowy, efekt wibracji barw. Mechanizmy odpowiedzialne za powstawanie złudzeń barwnych.</i>	1	1
8.	<i>Ruch - mechanizmy psychologiczne odpowiedzialne za widzenie ruchu, rodzaje ruchu, iluzja ruchu w dziełach sztuki. Dynamika jako jakość wizualna istniejąca w rzeczywistości i w realizacjach plastycznych. Sztuka i ekspresja.</i>	1	1
9.	<i>Bryła i struktury przestrzenne. Mechanizmy percepcji bryły, wpływ kontekstu na spostrzeganie bryły, rodzaje brył i struktur przestrzennych, figury niemożliwe, instalacje. Barwa w strukturach przestrzennych, w architekturze.</i>	1	1
10.	<i>Faktura, tekstura – mechanizmy psychologiczne odpowiedzialne za percepcje faktury, rodzaje faktur, iluzje faktury.</i>	1	1
11.	<i>Neuroestetyka.</i>	1	1
12.	<i>Percepcja a reklama</i>	1	1
13.	<i>Książka artystyczna.</i>	2	5
	<b>Razem</b>	<b>15</b>	<b>18</b>
14.	<b>Sem.1 ćwiczenia</b> <i>Wprowadzenie do tematyki zajęć, omówienie kryterium oceny i systemu zaliczeń.</i>	1	1
15.	<i>Kompozycja płaska z wykorzystaniem zjawiska złudzeń optycznych.</i>	14	11
16.	<i>Kompozycja przestrzenna z wykorzystaniem zjawiska złudzeń optycznych.</i>	14	11
17.	<i>Ocena, zaliczenia, omówienie rezultatów ćwiczeń.</i>	1	1
	<b>Razem</b>	<b>30</b>	<b>18</b>
18.	<b>Sem.2</b> <i>Wprowadzenie do tematyki zajęć, omówienie kryterium oceny i systemu zaliczeń.</i>	1	1
19.	<i>Projekt i realizacja autorskiej książki artystycznej.</i>	14	11
20.	<i>Projekt i realizacja pracy w dowolnej technice adekwatnej do przyjętej koncepcji opowieści o sobie i o wybranej osobie z grupy.</i>	14	11
22.	<i>Ocena, zaliczenia, omówienie rezultatów ćwiczeń.</i>	1	1
	<b>Razem</b>	<b>30</b>	<b>18</b>
<b>Łączna liczba godzin – pracownia artystyczna</b>		<b>75</b>	<b>54</b>
<b>20. Egzamin:</b>	nie		
<b>21. Literatura podstawowa:</b>			
<p><i>Arnheim R. (2004). Sztuka i percepcja wzrokowa. Psychologia twórczego oka. Gdańsk: Wydawnictwo słowo/obraz terytoria.</i></p> <p><i>Grabowska A., Budohowska W. (1992) Procesy percepcji. (w:) T. Tomaszewski (red.) Psychologia ogólna. Procesy percepcji. Myślenie i rozwiązywanie problemów. Podejmowanie decyzji. (9 – 57), Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.</i></p> <p><i>Mączyńska - Frydryszek A., Jaskólska - Klaus M., Maruszewski T. (1991). Psychofizjologia widzenia. Poznań: Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Plastycznych w Poznaniu.</i></p> <p><i>Młodkowski J (1998). Aktywność wizualna człowieka.</i></p>			

**22. Literatura uzupełniająca:**

Arnheim, R. (1977). *Visual Thinking*. Berkeley: University of California Press.

Demidow W. (1989). *Patrzyć i widzieć*. Warszawa: Wydawnictwo Czasopism i Książek Technicznych NOT – SIGMA

Deregowski J.B. (1990). *Oko i obraz. Studium psychologiczne*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe

Francuz p. (2007). *Obrazy w umyśle. Studia nad percepcją i wyobraźnią*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR.

Frutiger, A. (2003). *Człowiek i jego znaki*. Warszawa: Wydawnictwo Do Wydawnictwo Optima.

Gage J. (2008). *Kolor i kultura. Teoria i znaczenie koloru od antyku do abstrakcji*. Kraków: UNIVERSITAS

**23. Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów kształcenia:**

Lp.	Forma zajęć	STACJONARNE Liczba godzin kontaktowych / pracy studenta	NIESTACJONARNE Liczba godzin kontaktowych / pracy studenta
1	Wykład	15 / 15	18 / 18
2	Ćwiczenia	/	/
3	Inne: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Konsultacje</li> <li>• Pracownia artystyczna</li> <li>• Plener</li> </ul>	60 / 60	36 / 78
<b>Suma godzin</b>		<b>75 / 75</b>	<b>54 / 96</b>

**24. Suma wszystkich godzin:**

ST

NST

150

150

**25. Liczba punktów ECTS:**

**5**

**26. Uwagi:**

W przypadku kiedy student studiuje w systemie studiów niestacjonarnych szczególnie ważne jest, by kierować pracą własną studentów w taki sposób, by zapewniło to realizację wszystkich celów przedmiotu. Na studiach niestacjonarnych są realizowane takie same treści kształcenia, jak na studiach stacjonarnych.

Zatwierdzono:

.....

(data i podpis)

.....

(data i podpis)